
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ

УДК 339.9.05+338.24.021.8

© Поченчук Г.М., 2011

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, м. Чернівці

ОСОБЛИВОСТІ ПОСТКРИЗОВИХ ЕКОНОМІЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ: ПРІОРИТЕТИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Розглядаються причини сучасної Великої рецесії. Зроблено спробу оцінити наслідки кризи в аспекті формування нової світової економічної архітекτονіки. Розглянено структуру технологічних укладів. Проаналізовано конкурентні позиції України за індексом глобальної конкурентоспроможності. Визначено пріоритети посткризового розвитку вітчизняної економіки.

Ключові слова: глобалізація, фінансово-економічна криза, технологічний уклад, індекс глобальної конкурентоспроможності, посткризовий розвиток.

Постановка проблеми. Глобальна економіка являє собою історично нову реальність, що відрізняється від традиційної світової економіки. За визначенням одного з її апологетів - відомого французько-американського соціолога іспанського походження Мануеля Кастельса "глобальна економіка являє собою дещо інше: це економіка, здатна працювати як єдина система в режимі реального часу у масштабі усєї планети" [1, с.105]. Процес глобалізації світової економіки йде вкрай нерівномірно. Це стосується як сфер діяльності та галузей, так і макроекономічних регіонів, об'єднаних у групи країн і цивілізацій. Саме глобалізація дає змогу найрозвиненішим країнам світу, насамперед США, за допомогою інструментів МВФ і СБ здійснювати певний трансфер криз, розв'язуючи проблеми подолання соціально-економічної кризи у цих країнах за рахунок інших держав. І захист від таких негативних впливів національної економіки є дуже важливим питанням економічної безпеки держави.

Світова фінансово-економічна криза охопила практично всі країни світу. Особливо відчутно вона проявилася у вересні 2008 року із крахом деяких потужних американських та європейських фінансових інститутів. На сьогодні стає очевидним, що саме менш розвинені країни зазнають найбільш відчутних і руйнівних її

наслідків. Це стосується й України, яка після десяти років неперервного економічного зростання обсягів ВВП, зіткнулася із серйозними економічними потрясіннями, що вимагає пошуку ефективних заходів антикризового регулювання та відповідних шляхів подальшого післякризового розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Тематика сучасних кризових явищ у світовій економіці, причин їх виникнення, наслідків поширення сьогодні жваво обговорюється чи не всіма економістами, як теоретиками, так і практиками. Значна увага цим процесам приділена у працях таких зарубіжних учених, як М. Алле, П. Герста, К. Рейхарта, Г. Томпсона, Дж. Штігліца, М. Фрідмена та багатьох інших. Вони вивчають руйнівні наслідки та механізми подолання і запобігання світових фінансово-економічних криз. Цим питанням присвячені праці і багатьох українських і російських учених, зокрема С. Архієреєва, В.Базилевича, З.Варналія, А.Гальчинського, В.Гейця, А.Гриценка, Я.Жаліла, Р.Капелюшнікова, С.Мочерного, Р.Нурєєва, Ю.Пахомова, В.Полтеровича, А.Чухна А.Філіпенка та інших, які досліджують наслідки впливу світових криз для економіки, ефективні напрями антикризової політики держави. Враховуючи комплексний характер зазначених проблем доповнення методології еволюційної

економіки дослідженнями інституціоналізму (ці теоретичні підходи переважаючи у працях більшості згаданих учених) може бути та має стати ефективним засобом адекватного пізнання сучасного суперечливого економічного простору.

Нерозв'язані раніше частини загальної проблеми. Дослідження причин і динаміки розвитку кризових явищ - проблема не нова в економічній науці. Достатньо згадати ґрунтовні праці Жугляра К., Кейнса Дж., Кітчіна Дж., Кондратьєва М., Маркса К., Слуцького Є., Туган-Барановського М., Шумпетера Й. Однак зовсім нові притаманні особливості має сам економічний простір, що характеризується глобалізаційними процесами, формуванням нових технологічних укладів, появою нових світових центрів зростання, які претендують на лідерство. Значні зміни відбуваються в соціогуманітарному середовищі. Усе це вимагає відповідного пристосування теоретичних концептуальних підходів до вивчення циклічної динаміки економічних систем: дослідження впливу сучасних факторів, врахування ролі нових чинників економічного розвитку у процесі формування шостого технологічного укладу, переосмислення основоположних засад економічної моделі існування суспільства, що має змінити сучасну модель суспільства споживання.

Постановка завдання. Метою статті є вивчення причин виникнення світової фінансово-економічної кризи, оцінка її наслідків з позицій формування нового економічного світоустрою та перспектив України в цих процесах.

Викладення основного матеріалу дослідження. Глобалізація пов'язана зі значними ризиками: переважно - це посилення нестійкості економіки та поглиблення нерівномірності розвитку. Нестійкість економіки напряму пов'язана з економічною нестабільністю. Якщо нестабільність, як правило, асоціюється з проблемами фінансово-бюджетної стабілізації та зниження інфляції, то нестійкість пов'язується з непередбачуваними та несподіваними коливаннями основних макроекономічних параметрів (ВВП, валютних курсів, умов торгівлі, тощо). Коли в їх змінах не відстежується якоюсь певною моделі, економічні агенти та інвестори не можуть прогнозувати тенденції розвитку, в господарській діяльності починає домінувати атмосфера невизначеності. Внаслідок цього відбувається суттєве скорочення інвестицій, під загрозою виявляється не тільки довгострокове економічне зростання, а й економічна стабільність як окремих країн і регіонів, так і світової економіки в цілому.

Масштабність нещодавньої світової фінансово-економічної кризи та глибина її наслідків

дemonструють надзвичайно високий ступінь глобалізації сучасного світового співтовариства. Більшість експертів приходять до висновку, що виток сучасної фінансово-економічної кризи полягають у надвиробництві не матеріальних благ, а фіктивних фінансових послуг. Спочатку надмірні засоби, у тому числі спекулятивний капітал, слугували очікуваним джерелом фінансування багатьох національних і міжнародних проєктів, ними користувалися як підприємці, так і державні органи. Але розбалансованість господарства неминуче призводить до кризи. Серед чинників, що характеризують світову фінансову кризу, ключовими є наступні: 1. Дефолт системи іпотечного кредитування у США, банкрутство найбільших у світі американських інвестиційних банків, що спричинило обвал світового фондового ринку.

2. Падіння світових цін на нафту - зі 147 доларів за барель в липні 2008 року до 47 в листопаді 2009 року. Цей процес спричинив глобальне падіння цін на енергоносії та скорочення їх видобутку.

3. Руйнація світової кредитно-фінансової системи спричинила втрату реальної платоспроможності населення та (відповідно) падіння рівня промислового виробництва на всіх ланках технологічного ланцюжка.

4. Масштабне (від 10% до 40%) падіння ВВП національних економік країн, зорієнтованих, насамперед, на експорт енергоносіїв і сировини й залежні від світової кредитно-фінансової кон'юнктури.

Однак глибші причини кризи полягають у вичерпанні сучасної моделі "суспільства споживання". Цивілізаційний розвиток світового співтовариства, особливо на початку третього тисячоліття, набув докорінних змін, що мають системний характер і пов'язані з кардинальною зміною середовища, придатного для проживання людини. В умовах дії ліберальної парадигми загострюється конкурентна боротьба за ресурси, яка зачіпає національні інтереси держав, що не інтегровані в глобальні економічні процеси.

Цивілізацію багато науковців трактує як окрему, відносно автономну, здатну до самоорганізації й саморозвитку поліетнічну, соціокультурну систему, що має просторово-тимчасові виміри, базові духовно-культурні основи, а також стійкі, довгострокові форми буття й характер поведінки. Сукупність цих властивостей і засобів дає змогу цивілізаціям виживати й розвиватися в найнесприятливіших умовах існування, постійного протиборства на міжнародній арені. Кожна нинішня цивілізація починає замислюватися над цінністю найбільш рекламованих і нав'язуваних Заходом способів світоустрою, суспільної й економічної організацій сучасної держави.

Суспільні уявлення дедалі більше схилиються до необхідності рішучого захисту духовних основ буття, культурної ідентичності, збереження всього різноманіття цивілізацій, а не тільки держав. Ці уявлення будуються на тому, що люди залишатимуться єдиними в духовному плані, незважаючи на національні, релігійні, культурні й інші відмінності, якщо в них є совість, порядність, розумність, справедливість, оскільки ці якості є базовими для загальних уявлень про життя й смерть, добро й зло, щастя й нещастя, праведність й неправедність, про благополуччя й безпеку для себе й інших членів конкретного суспільства й світового співтовариства.

Сучасний російський учений С. Кисельов, який узагальнив досвід російських і закордонних досліджень XIX-XX ст. з питання цивілізацій у своїй книзі "Основний інстинкт цивілізацій" (2002 рік), до культурно-історичних типів, що існують нині, зараховує: західну; ісламську; православну; конфуціансько-буддійську; індуїстську; латиноамериканську; російську; японську й африканську локальні цивілізації, тобто усього 9 цивілізацій. [2]

Усі цивілізації перебувають у постійній взаємодії між собою в діапазоні від взаємовигідного співробітництва й позитивного взаємовпливу до гострого суперництва й силового протиборства. Не випадково А. Тойнбі охарактеризував сучасну світову політику як змагання цивілізацій: політичне, економічне, ідеологічне [3].

Зазначимо, що такий перегляд принципів світоустрою закономірний. Світова глобальна цивілізація, представлена ООН, ЮНЕСКО та іншими Міжнародними інститутами, надто тісно пов'язана із західною цивілізацією й дуже мало містить цінностей інших цивілізацій. До того ж, уся система міжнародних інститутів відповідальності, прийняття рішень, взаємодії й національного регулювання базується на застарілих підходах і механізмах, неприйнятних у нових умовах світового розвитку.

Хоча сьогоднішній світ у цілому демонструє ознаки поступового виходу з фінансово-економічної кризи, ще залишається багато невизначеності і нерозв'язаних проблем. Вихід країн з кризи відбувається вкрай нерівномірно, що призводить до перерозподілу сил і ресурсів у світі. Найвищі темпи розвитку демонструють сьогодні країни, що розвиваються, у першу чергу, Китай, Індія, Бразилія. Їх відрив від розвинених країн (США, ЄС, Японія) стає дедалі більшим. При цьому зміни у географії економічного розвитку відбуваються відповідно до розподілу населення у світі.

Криза виявила глибинні вади глобальної

економічної моделі, сприяла усвідомленню необхідності системних змін світового економічного і соціального порядку. Як зазначається у звіті Всесвітнього економічного форуму "Глобальні ризики 2011" [4] на даний час для світового співтовариства пріоритетними є питання економічного розвитку та глобального управління. В економічній сфері ключовими питаннями глобального розвитку залишаються подолання макроекономічних дисбалансів, зниження рівня безробіття, посилення державно-приватного партнерства, врегулювання демографічних проблем, визначення нової економічної моделі розвитку. Особливістю поточного етапу глобального економічного розвитку є те, що країни спрямовують свою економічну політику, в першу чергу, на вирішення питань внутрішнього розвитку. Іншими глобальними ризиками, які визначатимуть найближче майбутнє, є: дефіцит ресурсів на фоні зростаючої чисельності населення в світі; поширення тіньової економіки; зростання транскордонної злочинності, корупції; посилення кіберзлочинності; послаблення техногенної безпеки, зміна клімату; можливість відновлення "гонки озброєнь".

Отже, поточний стан посткризового відновлення світової економіки має досить суперечливий характер. Змінюється світовий геополітичний ландшафт. Він стає багатополярним і багатовимірним водночас. Прискорюються процеси регіональної інтеграції. З'являються нові країни-лідери, що претендують на провідні позиції у посткризовому світі. До чинників і викликів, які можуть перешкодити або стримати посткризове економічне відновлення, належать:

низька економічна динаміка, насамперед, розвинутих країн, у яких ще не компенсовані кризові втрати;

боргові негаразди у розвинутих країнах Європи, затягування яких знизить довіру не лише до європейських фінансових ринків та інститутів, але й світових загалом, що стане "продовженням" недовіри, погіршення фінансових умов господарювання, поширення стагнаційних процесів;

висока і нестабільна ціна на енергоресурси, насамперед нафту, що посилює невпевненість, провокує спекулятивні тенденції, а з тим відбувається втрата цінних орієнтирів для бізнесу і пов'язаних фінансових ринків. Водночас погіршуються споживчі настрої, знижується сукупний попит, що провокуватиме зниження виробництва і поширення стагнаційних проявів;

- подальша консервація ринків житла у розвинених країнах, насамперед США, які є

визначальними для розвитку економіки, посилення стимулів до продуктивної праці;

- валютна нестабільність і слабкий долар - за відсутності надійної міжнародної валюти можуть лише посилювати валютні коливання, що стане елементом макроекономічної нестабільності, поширення інфляційних процесів. Поряд з цим, внаслідок доларової слабкості відбуватиметься реальне зміцнення національних валют висхідних економік, з погіршенням умов торгівлі, валютними війнами (прискореною девальвацією заради отримання торговельних вигод), що означатиме подальше нарощування макроекономічних дисбалансів;

зниження попиту в Японії, посилення інфляційних процесів у Китаї, що разом негативно вплине на світовий сукупний попит, а з тим - провокуватиме стагнаційний характер світової економіки [5].

У цих умовах для України важливим завданням є не тільки макроекономічна стабілізація та ефективні антикризові заходи, а й вибір ефективної моделі розвитку, реалізація якої дала б можливість зайняти нашій країні гідне місце у світовому співтоваристві, гідний рівень достатку та самоствердження. Пошук власної моделі розвитку - це передусім намагання визначити оптимальний шлях побудови сучасної, конкурентоспроможної, привабливої для життя

країни. У кожній державі буде своє бачення і своя модель поступу, але, незважаючи на розмаїття підходів, сьогодні можна виокремити основні складники національного успіху. Безперервна модернізація та інноваційність - такою має бути універсальна формула не тільки політичного й економічного, а й соціального, культурного, гуманітарного розвитку.

Кризу можна розглядати як переломний момент у розвитку країни, що дає простір новому витку соціальних, економічних, політичних та інших змін. Використовуючи системну методологію, можна вважати, що криза змінює тенденції життєдіяльності системи, тобто порушує її стійкість, радикально оновлюючи її. Тому очисна сила кризи потрібна системі не менше, ніж стабільне функціонування та розвиток і, головне, при цьому правильно використати ситуацію.

Серед економічних пріоритетів посткризового розвитку найчастіше називають посилення конкурентоспроможності української економіки на основі інноваційного розвитку. Однак, незважаючи на певні позитивні зрушення, конкурентоспроможність залишається на низькому рівні. Згідно зі Звітом про глобальну конкурентоспроможність Всесвітнього економічного форуму (ВЕФ) 2011 - 2012, Україна посіла 82-е місце серед 142 країн світу (табл.1).

Таблиця 1.

Результати України в розрізі складових індексу глобальної конкурентоспроможності [6]

Складові індексу	Рейтинг України 2011-2012 (зі 142 країн)	Рейтинг України 2010-2011 (зі 139 країн)	Зміна позиції порівняно з минулим роком
1 група: Інститути	131	134	+3
2 група: Інфраструктура	71	68	-3
3 група: Макроекономічна стабільність	112	132	+20
4 група: Охорона здоров'я та початкова освіта	74	66	-8
5 група: Вища та професійна освіта	51	46	-5
6 група: Ефективність товарних ринків	129	129	0
7 група: Ефективність ринку праці	61	54	-5
8 група: Розвиненість фінансового ринку	116	119	+3
9 група: Технологічна готовність	82	83	+1
10 група: Обсяг ринку	32	38	+6
11 група: Конкурентоспроможність бізнесу	103	100	-3
12 група: Інновативність	74	63	-9
Загальний індекс	82	89	+7

Звіт ВЕФ визначає конкурентоспроможність як сукупність інститутів, стратегій та факторів, які забезпечують певний рівень продуктивності країни. Рівень продуктивності зобумовлює сталий рівень добробуту, досягнення якого економіка здатна забезпечити. Інакше кажучи, країни з більш конкурентоспроможною економікою можуть сприяти підвищенню рівня доходів громадян. Країни, що мають конкурентні переваги в різних сферах економіки, зазвичай швидше долають кризові явища та ліпше відновлюють економіку.

Попри загальне поліпшення рейтингу України за результатами розрахунку індексу глобальної конкурентоспроможності, як показують дані таблиці 1, показники залишаються низькими. Характеристикою економіки України є переважання у структурі виробництва товарів із низькою доданою вартістю, енерго- і ресурсозатратність, практична відсутність конкуренції на внутрішньому ринку, його незначна місткість, монополізація і зарегульованість. Але якщо конкуренція на внутрішньому ринку низька, то не можна очікувати і конкурентоспроможності на міжнародних ринках.

Продовження використання витратної економічної моделі, відсутність стимулів до інноваційних процесів і динамічного розвитку нових технологічних укладів зумовлюють неконкурентоспроможність української економіки, унеможливають кардинальне підвищення рівня та якості життя населення, провокують посилення соціальної напруги.

Технологічний уклад характеризується єдиним технічним рівнем складових його виробництв, пов'язаних вертикальними та горизонтальними потоками якісно однорідних ресурсів, які спираються на загальні ресурси кваліфікаційної робочої сили, загальний науково-технічний потенціал і певні технології [7, с.11]. Відповідно до теорії довгих хвиль М. Д. Кондратьєва, науково-технічний прогрес розвивається хвилеподібно з циклами 50-60 років. Упродовж останніх століть в історії технологічно-інноваційної еволюції відбулося 5 хвиль, унаслідок чого утворилося 5 технологічних укладів. Перший уклад (1770-1830 рр.) базувався на нових технологіях у текстильній промисловості. Другий (1830-1890 рр.) пов'язаний з розвитком залізничного транспорту та механізацією виробництва практично всіх видів продукції на базі парового двигуна. Третій (1880-1930 рр.) ґрунтувався на використанні у промисловості електроенергії, розвитку важкого машинобудування й електротехнічної промисловості на базі використання прокату, досліджень у галузі хімії. Четвертий (1930-1990

рр.) передбачав подальший розвиток енергетики, яка ґрунтується в основному на використанні нафти та нафтопродуктів, газу, засобів зв'язку, нових синтетичних матеріалів. П'ятий, започаткований у середині 80-х років, передбачає використання досягнень у сфері мікроелектроніки, інформатики, біотехнологій, генної інженерії, нових видів енергії, освоєнні космічного простору, супутникових технологій.

Сьогодні настає ера шостого технологічного укладу, який ґрунтується на синтезі комп'ютерних технологій з нанотехнологіями та біотехнологіями, розробками систем штучного інтелекту, що призведе до значного збільшення ефективності промисловості; все помітнішими стають ознаки сьомого технологічного укладу, який відноситься до створення технологій "холодного термоядерного синтезу", що має докорінно змінити енергетичний потенціал земної цивілізації [8].

Структуру української економіки можна представити так: застарілі 3-й і 4-й технологічні уклади - близько 95%, 5-й - 4%, 6-й - 0,1-3%. Бачимо, що пріоритети, які фактично сформувалися в Україні в останнє десятиліття, не відповідають тим, що поширені у світі [9, С.13.].

У фазі структурної кризи, зумовленої заміщенням технологічних укладів, вкрай важливо випереджаюче освоєння ключових виробництв ядра нового технологічного устрою, що дозволить отримувати інтелектуальну ренту в глобальному масштабі і фінансувати за рахунок неї його розширене відтворення. У цих умовах для країн, що розвиваються, відкривається можливість прискореного розвитку на гребені нової довгої хвилі економічного зростання за рахунок швидкого формування технологічних сукупностей ядра нового технологічного укладу. [10]

На думку провідних учених, спеціалістів, експертів, Україна має можливості для забезпечення розвитку вітчизняної економіки на основі сучасних технологій. Україна належить до восьми країн світу, що мають науково-технічний потенціал для створення найсучаснішої авіакосмічної техніки. Входить до десяти найбільших суднобудівних країн світу. Значною є частка зайнятих у високо- та середньотехнологічних галузях промисловості. Україна зберігає високотехнологічні конкурентоспроможні виробництва у приладобудівні, випуску енергетичного устаткування та важкому машинобудуванні, окремих галузях кольорової металургії.

Достатньо високий є і науково-технічний потенціал України. Так, згідно з уже згадуваним Звітом ВЕФ, Україні вдалося зберегти такі конкурентні переваги як високий рівень покриття вищою (7 місце) , середньою освітою, висока

якість математичної освіти (36 місце).

З урахуванням наростаючого технологічного відставання української економіки на фоні становлення нового технологічного укладу в передових країнах час вибору інноваційної шляху розвитку обмежений найближчими двома-трьома роками. Осідлати нову хвилю економічного зростання в процесі її зародження можна відносно легко, спираючись на наукові напрацювання у ключових технологіях нового технологічного укладу. Після вступу його до фази зрілості для цього будуть потрібні колосальні інвестиції. Якщо можливості структурної перебудови української економіки на основі нового технологічного устрою будуть упущені, то надалі її еволюція йтиме за інерційним сценарієм, обмежуючись сировинною периферією світової економіки.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, на сучасному етапі розвитку перед Україною стоїть завдання і є можливості для досягнення ефективного вписування у технологічну траєкторію еволюції людської цивілізації. Практична реалізація цього завдання потребує значних управлінських зусиль, і першим кроком повинна стати об'єктивна економічна оцінка технологічного розвитку української економіки в контексті світової еволюції технологічних укладів з тим, щоби розробити і впровадити дієві інституційні, законодавчо-нормативні й економіко-мотиваційні заходи для забезпечення прискореного розвитку галузей 5-го та 6-го технологічних укладів. Українська модель динамічного економічного розвитку повинна бути зорієнтована на формування таких ціннісних та поведінських стереотипів населення, які відповідають, з одного боку, культурно-історичним традиціям України, а з іншого - високим вимогам цивілізаційного розвитку у XXI столітті. Саме рух по даному шляху дозволить створити нові види діяльності, сформувані нові типи соціальних відносин, посилити інтелектуальний, творчий потенціал людини, залучити до світових культурних цінностей.

Список літератури

1. Кастельс М. Информационная эпоха: Экономика, общество и культура / Мануэль Кастельс. - М.: ГУ ВШЭ, 2000. - 608 с.
2. Киселёв С.Г. Основной инстинкт цивилизаций и геополитические вызовы России / Киселёв С.Г. - М.: Издательство "Известия", 2002. - 368с.
3. Тойнби А.Дж. Цивилизация перед судом истории: Сборник / Тойнби А.Дж. [Пер. с англ.]. - М.: Айрис-пресс, 2003. - 592 с.
4. Global Risks Report 2011 Sixth Edition. An initiative of the Risk Response Network. World Economic Forum in collaboration with : Marsh & McLennan Companies, Swiss Reinsurance Company, Wharton Center for Risk Management, University of Pennsylvania, Zurich Financial Services. World Economic Forum, January 2011 [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://riskreport.weforum.org>
5. Юрчишин В. Перспективи посткризового економічного відновлення [Електронний ресурс] / Юрчишин В. - Режим доступу до статті: http://www.uceps.org/ukr/article.php?news_id=924
6. The Global Competitiveness Report 2011-2012 [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GCR_Report_2011-12.pdf
7. Глазьев С.Ю. Теория долгосрочного технико-экономического развития / Глазьев С. Ю. - М.: ВлаДар, 1993 - 30 с.
8. Єрохін С. Технологічні уклади, динаміка цивілізаційних структур та економічна перспектива України / С. Єрохін // Економічний Часопис XXI. - 2006. - № 1-2. [Електронний ресурс]. - Режим доступу до журн.: <http://www.soskin.info/ea.php?pokazold=20060102&n=1-2&y=2006>.
9. Бурлака В. Пріоритети інноваційного розвитку в українській економіці / В.Бурлака // Діловий вісник. - 2010. - № 12(199). - С. 13.
10. С. Глазьев Мировой экономической кризис как процесс смены технологических укладов / С.Глазьев // Вопросы экономики. - 2009. - №3. - С.14-27.

Аннотация

Поченчук Галина

**ОСОБЕННОСТИ ПОСТКРИЗИСНЫХ И ЭКОНОМИЧЕСКИХ ТРАНСФОРМАЦИЙ:
ПРИОРИТЕТЫ ДЛЯ УКРАИНЫ**

Рассматриваются причины современной Большой рецессии. Сделаны попытки оценить последствия кризиса в аспекте формирования новой мировой экономической архитектуры. Проанализированы конкурентные позиции Украины согласно индексу глобальной конкурентоспособности. Обозначены приоритеты посткризисного развития отечественной экономики.

Ключевые слова: глобализация, финансово-экономический кризис, технологический уклад, посткризисное развитие, индекс глобальной конкурентоспособности.

Summary

Pochenchuk Galina

**FEATURES OF POSTCRISIS ECONOMIC TRANSFORMATIONS: PRIORITIES ARE
FOR UKRAINE**

The article deals with the reasons of the modern Great recession. There has been made an attempt to estimate the consequences of crisis in the aspect of the new world economic architectonics formation. The structure of the technological models has also been considered. Competitive positions of Ukraine have been analysed according to the index of global competitiveness. There has been carried out the domestic economy priorities of postcrisis development.

Key words: globalisation, financial-economical crisis, postcrisis development, the index of global competitiveness, the technological model.